

Список використаної літератури:

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. В. Т. Бусел. К.; Ірпінь : Перун, 2002. 1426 с.
2. Юридична енциклопедія: в 6 т. / редкол. : Ю. С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. К. : Укр. енцикл., 1998. Т. 2. 1999. 744 с.
3. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>.
4. Загальний кодекс правил для адвокатів країн Європейського співтовариства: від 01.10.1988 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_004
5. Колдов Є. О. Адвокатська таємниця: дискусійні питання у регулюванні країн Європейського Союзу та України. *Молодий вчений*. 2018. № 11(2). С. 847-850.

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» **Кісліцина Ірина Олександрівна**

Газдюк Л.І., Шуляк А.А.

студентки 2-го курсу магістратури факультету цивільної та господарської юстиції Національного університету «Одеська юридична академія»

ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ COVID-19

Пандемія внесла свої корективи у звичну діяльність кожного з нас. Не минули зміни й адвокатську діяльність. Карантинні обмеження безпосередньо вплинули і на діяльність судів: на початку запровадження карантину в судах відчувалась певна розгубленість щодо умов роботи в такий складний час. Адвокати не могли отримати чіткої відповіді стосовно того, чи будуть переносити судові засідання і на який термін, адже є визначені законодавством процесуальні строки, які є вкрай важливими і їх зупинення потягло б за собою наслідки, що вплинули б на всю країну. Слід зазначити, що в деяких країнах судову систему таки поставили «на паузу» на невизначений термін, але нашу країну така ситуація минула. Втім, це потягло за собою ряд інших проблем: від фізичного обмеження доступу до будівель судів, до нехтування окремими суддями правом адвокатів на здоров'я, коли судді не беруть до уваги те, що адвокати теж можуть заразитися коронавірусною хворобою [1].

Слід зазначити, що обмеження, які були введені у зв'язку з запровадженням карантину, вплинули в однаковій мірі як на адвокатів, так і

на звичайних громадян. В першу чергу такий вплив проявляється у фізичній неможливості прибути на виклик суду, що безпосередньо варто було б віднести до поважних причин, яка не прописана в кодексах, тобто фактично виникає нова колізія.

Рада суддів України висловила позицію стосовно вищезгаданої проблеми і зазначила, що при перенесенні судових засідань під час карантину адвокати просто зривають судові процеси і тому не дивлячись на карантин мають бути присутніми на судових засіданнях. Отже, в цій ситуації можна простежити нехтування правилами карантину і ставлення у небезпеку сторін та їх представників у судових справах, адже суддів держава забезпечує засобами захисту на період карантину на відміну від адвокатів. При чому допомогу не отримують навіть ті адвокати, які надають безоплатну правову допомогу.

Доцільним би було більш гнучке ставлення до поняття розумних строків судового розгляду. Адже, навіть за можливостей дистанційної участі сторін у судових засіданнях, проведення деяких дій потребує значно більше часу. Наприклад, якщо в режимі онлайн в судові засідання надходить письмова заява від іншого учасника, то побачити чи дослідити її через відеоконференцію неможливо. Для цього потрібен час і відкладення розгляду справи, щоб вивчити нові документи [2].

Останні роки наша держава робить значні кроки до діджиталізації судової діяльності, що забезпечується впровадженням системи «Електронний суд». Для адвокатів функціонування такої системи в період карантину значно полегшує доступ до суду, забезпечує оперативнішу та ефективнішу комунікацію між судом та представниками сторін. До плюсів існування такої системи слід віднести:

- економію часу при відсутності необхідності витратити його на друкування документів, оскільки документи подаються в електронній формі;
- відсутність потрібно витратити час для поштових відправлень, в тому числі на дорогу до поштових відділень чи суду;
- наявність миттєвих сповіщень після відкриття провадження на електронну пошту;
- доступність процесуальних документів, що закріплені у системі;
- оптимізацію часу для виконання інших завдань;
- можливість укладати електронні угоди між адвокатом і клієнтом, видавати електронні ордери;
- зменшення корупційних ризиків.

Окремо слід відзначити можливість участі в судовому засіданні у режимі відеоконференції поза межами приміщення суду. Для реалізації даної можливості необхідно завчасно подати до суду клопотання (не пізніше ніж за 5 днів до проведення такого засідання), але в суду має бути наявна технічна можливість для участі в такому засіданні. На жаль, на практиці з цим часто виникають проблеми, та й не всі суди забезпечені достатніми

технічними засобами, зокрема це стосується місцевих судів у невеликих населених пунктах.

Крім того, особливої уваги заслуговує те, що із запровадженням карантину до процесуальних кодексів були внесені зміни стосовно того, що тепер учасники можуть брати участь в судових засіданнях у режимі відеоконференції з використанням власних технічних засобів. Ідентифікація особи здійснюється із застосуванням електронного підпису, а якщо особа не має такого підпису, то у порядку, визначеному Законом України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус» або Державною судовою адміністрацією України. При цьому ризики за якість зв'язку несе особа, яка подавала відповідне клопотання. Суттєвим мінусом такої процедури є те, що суддям часто важко ідентифікувати особу.

При користуванні адвокатами системою «Електронний суд» часто виникають організаційно-технічні та правові проблеми, зумовлені функціонуванням даної системи. Зокрема, системою передбачений обмежений перелік форм конкретних процесуальних документів, які можна створювати та недостатній перелік судів, до яких можна звернутись. Система містить всього 528 заяв, що значно обмежує можливість реалізації процесуальних прав, а пункту «інші заяви» не передбачено. Після вибору деяких форм заяв, перелік судів, до яких з такими можна звернутись, штучно обмежується [3].

Системою передбачено можливість звернення до технічної підтримки з конкретними пропозиціями вдосконалення системи, однак, як показує практика, на такі звернення рідко реагують, а коли таки надходить відповідь — то в ній пропонується звернутись за належністю до іншого підприємства, а при такому подальшому зверненні може надійти відповідь, що проблема вже вирішено (хоча це не так).

Список використаної літератури:

1. Гвозд'їй В. Адвокати повинні отримати можливість повною мірою представляти інтереси клієнтів через «Електронний суд». URL: https://advokatpost.com/advokaty-povynni-otrymaty-mozhlyvist-povnoiu-miroiu-predstavliaty-interesy-kliientiv-cherez-elektronnyj-sud-valentyn-hvozdiy/?fbclid=IwAR23J7IEbidGqAU8wfsKqxsHplaQUJlo_3d2TgvYY7uzBML3N6Fdx-gzCs0

2. Ізовітова Л. Особливості карантинних обмежень мають бути враховані судами в інтересах захисту прав громадян. URL: <https://unba.org.ua/news/5770-osoblivosti-karantinnih-obmezhen-mayut-buti-vrahovani-sudami-v-interesah-zahistu-prav-gromadyan--lidiya-izovitova.html?fbclid=IwAR3X5SOlG8X18tK6iYCiCjTQhyleaUmjzswgIkM4uYtwLTpCIZkSZe4p19k>

3. Електронний суд: перші недоліки системи зафіксовано. URL: <https://resonance.ua/elektronniy-sud-abo-sho-pochyom/?fbclid=IwAR2AyR4E2F-WVUbeUZBwsu8zMEoTRnNnUc2oiQ1md1YuA2ooh9ObpEV50>

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» **Кісліцина Ірина Олександрівна**

Гайда А.Д.

студентка 2-го курсу факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»

РОЛЬ ТА СУТНІСТЬ СУЧАСНОЇ АДВОКАТУРИ УКРАЇНИ В ПРАВОЗАХИСНОМУ МЕХАНІЗМІ

Питання щодо захисту прав громадян належить до основних в українському законодавстві. Згідно зі статтею 59 Конституції України, в якій зазначено, що кожен має право на професійну правничу допомогу і, що кожен є вільним у виборі захисника своїх прав. В Україні виключно адвокатура покликана надавати професійну юридичну допомогу, що підтверджується статтею 131-2 Конституції України.

Адвокатура України – недержавний самоврядний інститут, що забезпечує здійснення захисту, представництва та надання інших видів правової допомоги на професійній основі, а також самостійно вирішує питання організації і діяльності адвокатури в порядку, встановленому Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» [1]. Інакше кажучи, адвокатура являє собою об'єднання громадян, які пройшли всі стадії набуття статусу адвоката та отримали свідоцтво, яке надає змогу займатися адвокатською діяльністю.

У системі захисту і гарантій прав адвокатура є особливим професійним інститутом, що виступає на боці особи, її прав та свобод. Слід зазначити, що адвокатура хоча і виконує функцію особливої та важливої ваги – захист прав та законних інтересів громадян, вона не є державною структурою, а є професійним об'єднанням, незалежним від органів влади. Саме це і є гарантією того, що всі справи, якими займається адвокат будуть вирішені справедливо.

Не можливо не погодитись з твердженням професора С.С. Лібанової, яка зазначає, що адвокат захищає громадян не від закону, а від порушень закону щодо них, тобто сприяє зміцненню законності та сприяє підвищенню довіри до інституту адвокатури і держави в цілому. Адвокатура є тим юридичним